

Femicída nie je obyčajná vražda

Snem politickej organizácie Mladé Progresívne Slovensko (mPS) 25.10.2025:

UPOZORŇUJE:

- že pojem femicída; teda vražda ženy z dôvodu, že je žena, absentuje v súčasnej právnej úprave Slovenskej republiky;
- že femicída je najextrémnejšou formou rodovo-podmieneného násillia, ktorého obeťami sú ženy a dievčatá z dôvodu ich rodu;
- že často je dôsledkom násillia v partnerských a iných blízkych či rodinných vzťahoch a že v mnohých prípadoch dokonca obeť upozorňovali kompetentné orgány na násillie, ktoré zažívali alebo zažili;
- že vraždy ženy nie sú izolovanými či individuálnymi prípadmi ale dôsledkom systémových zlyhaní a latencie voči rodovo-podmienenému násilliu;
- že v roku 2023 bolo rukou partnera alebo príbuzného celosvetovo zavraždených viac ako 51 000 ročne, a teda 140 žien denne, čo predstavuje takmer 60% zo všetkých 85000 prípadov úmyselne zabitých žien;
- že počas rokov 2010-2018 bolo na Slovensku zabitých 285 žien, z toho 63 ich partnermi (súčasnými alebo bývalými) a počas rokov 2019-2024 bolo týchto prípadov 125, z nich 43 spáchali (ex)partneri
- že medzi rokmi 2020 a 2021, počas pandémie, sa počet prípadov rodovo-podmieneného násillia vrátane domáceho násillia na Slovensku ešte zvýšil a podľa dostupných informácií partnerom zavraždených alebo zabitých 22 žien;
- že aj tragédia v Spišskej Starej Vsi zo 16.1.2024 pri ktorej útočník zavraždil 2 ženy bola motivovaná nenávisťou k ženám, mizogýniou a naplňa definíciu femicídy;
- že k dnešnému dňu bolo podľa medializovaných informácií zavraždených tento rok už 9 žien;
- že femicída je rovnako ako iné formy rodovo-podmieneného násillia všadeprítomná, predstavuje hrubé porušenie základných ľudských práv osôb ale aj rastúci celosvetový problém s významnými hospodárskymi a sociálnymi dôsledkami, a aj preto je potrebné, aby naň štáty dostatočne a efektívne reflektovali a predchádzali mu; ;
- že 94% vrážd v roku 2023, ktorých obeťami boli trans a gender-diverse ľudia, tvorili trans ženy a trans feminínni ľudia;

- že zatiaľ čo dostupné čísla sú alarmujúce, v realite dochádza pravdepodobne k oveľa viac takýmto prípadom, ktorých reálny počet nie je možné zdokumentovať aj kvôli absencii pojmu femicída z právneho systému;
- že podľa United Nations Women pre približne 4 z 10 úmyselných vražd žien a dievčat nie je dostatok informácií na to, aby sa dali identifikovať ako vraždy súvisiace s pohlavím, a to z dôvodu národných rozdielov v záznamoch a vyšetrovacích postupoch trestného súdnictva;

VERÍ:

- že rodovo podmienené násilie nemá miesto v žiadnej spoločnosti;
- že práve domov by mal byť pre všetky osoby tým najbezpečnejším miestom a že každá osoba má právo na život bez násilia a v bezpečí;
- že každý štát by mal do svojho právneho systému zaviesť také opatrenia, ktoré by pôsobili aj preventívne a zároveň zabezpečili dostatočný a efektívny rámec na dosiahnutie spravodlivosti, k čomu vyzýva vo svojej judikatúre aj ESLP a ďalšie medzinárodné ľudskoprávne súdy a inštitúcie;
- že femicída musí byť definovaná ako samostatný trestný čin, čo zabezpečí aj zber dát a nastavenie ďalších účinných politík na boj proti femicíde.

VÍTA:

- vyjadrenie poslankyň PS z februára 2025, v ktorom hovoria o potrebe ukotvenia právnej definície femicídy do trestného zákona;
- fakt, že v krajinách ako Malta, Cyprus, Chorvátsko, Mexiko a ďalšie, už je pojem femicída zahrnutý v trestnom zákone a v ďalších sa o tom diskutuje;
- nedávne schválenie návrhu talianskej vlády, ktorý zahŕňa zavedenie právnej definície femicídy;
- fakt, že v krajinách, ktoré predstavili prísne zákony a politiky zamerané na predchádzanie rodovo podmienenému násiliu, prišlo k výraznému zníženiu prípadov vražd žien;
- fakt, že Európska Únia 28.6.2023 ratifikovala Istanburský dohovor a k jeho ratifikácii vyzýva aj členské štáty, vrátane Slovenska;
- uznesenie strany Progresívne Slovensko z novembra 2024, v ktorom volá po medzirezortných riešeniach právnej definície femicídy, a ktoré nebolo prijaté NRSR.

VOLÁ PO:

- zavedení právnej definície femicídy do trestného zákona ako samostatného trestného činu;
- zbere komplexných dát o femicídach s cieľom pochopiť povahu a rozšírenie tohto problému a následne nastaviť ďalšie potrebné politiky na boj proti femicíde;
- zintenzívnení vekovo-primeraného vzdelávania o rodovej rovnosti, ktoré je základom prevencie rodovo-podmieneného násilia;
- zabezpečení dostatočného a pravidelného financovania organizácií podporujúcich rodovú rovnosť, práva žien a organizácií, ktoré pracujú s obeťami rodovo podmieneného násilia;
- opätovnom predložení návrhu zákona o ochrane osôb zažívajúcich násilie;
- poslanectve strany Progresívne Slovensko, aby zodpovedne brali do úvahy túto rezolúciu pri každom hlasovaní v NR SR a EP;
- policy officerstve a predsedníctve Mladého PS, aby rokovali o tejto rezolúcii so stranou Progresívne Slovensko a usilovalo sa o jej naplnenie pomocou strany.